

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο συγγραφέας πραγματεύεται το παράδοξο φαινόμενο της ολιγωρίας του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στο φυσικό περιβάλλον και από την άλλη τη μαγευτική έλξη του από διάστημα. Η επίγεια μοναχική ζωή του, ασφυκτική για τον ίδιο, τον στρέφει σε αναζήτηση βοήθειας από τον πλανητικό κόσμο. Ταυτόχρονα, διαπιστώνεται η ποικιλομορφία των έμβιων όντων και το φυσικό κάλλος. Αν και ο άνθρωπος έχει διαπρέψει στην επιστήμη και την τέχνη, λόγω αλαζονείας αποκτηνώνεται, παραγνωρίζοντας το δώρο της φύσης και συνακόλουθα της ίδιας της ύπαρξής του. Επιβάλλεται, πλέον, η συνειδητοποίηση της αξίας της γήινης διαβίωσης και μίας βαθύτερης επικοινωνίας μέσω της παιδείας, ως αντισταθμίματος στην αποξένωση. Για τη μελλοντική καταξίωση της ανθρωπότητας χρειάζεται επανιεράρχηση αξιών και καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης. Συνεπώς, ο άνθρωπος μέσω της διαπροσωπικής επαφής θα καταξιωθεί ως ξεχωριστή οντότητα και η διαστημική αναζήτησή του θα λάβει ουσία. (134 λέξεις)

B.1 Θ.Π Η διευκόλυνση της επικοινωνίας από τα σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα επιτείνει την αλλοτρίωση των διαπροσωπικών σχέσεων

Σχόλια-Λεπτ.

- Παθητικοποίηση, αποχώνωση, απομόνωση, εσωστρέφεια
- Αποφυγή της πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνίας
- Εθισμός σε εικονική πραγματικότητα
- Νόθη μορφή αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου

Κατακλείδα: Υποβάθμιση των σχέσεων / Αποξένωση

B.2 α) Θ.Π. «Αποκαλύπτεται ... υπόσταση»
Σχόλια-Λεπτ.: «Από τη μία ... συμφερόντων του»
Κατακλείδα: «Η υπερφίαλη ... υπάρξεως»

β) «σιωπηλές διεργασίες»
«λίκνο της δικής τους υπάρξεως»
«μακρινό μέλλον»
«η γήινη του μοναξιά, που είναι επικίνδυνη και πιο ανάληγη»

B.3 α) ταυτόχρονα: παράλληλα, συγχρόνως
γέννησε: δημιούργησε
αισθανθεί: νιώσει
πληθαίνουν: αυξάνονται
ανάληψη: άπονη, αδυσώπητη, ανελέητη

β) ανούσια: ουσιαστική, σημαντική
εμφανίζεται: αποκρύπτεται, εξαφανίζεται
ανέφικτη: εφικτή, κατορθωτή, επιτεύξιμη
πυκνώνει: μειώνεται, αραιώνει
υψηλά: χαμηλά

B.4 α) Χρήση ερωτηματικού:

- Προβληματισμός, αφύπνιση του αναγνώστη
- Αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα, δραματικότητα
- Διευκολύνει την επικοινωνία συγγραφέα – αναγνώστη
- Προκαλεί το ενδιαφέρον.
- Εισάγει στο θέμα του κειμένου

Χρήση διπλής παύλας:

- προσωπικό σχόλιο του συγγραφέα
- πρόσθετη διευκρίνιση

β) Από την άλλη, από τον ίδιο τον άνθρωπο σφραγίζεται η ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιούνται τα υλικά αγαθά και συντηρούνται η αδικία και οι ανισότητες.

Γ.1 Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο

Τίτλος: Σεβασμός (;) και περιβάλλον

Πρόλογος:

- αφορμή από την επικαιρότητα (πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία, καταστροφικοί τυφώνες, υπερθέρμανση...)
- επισήμανση της αξίας της φύσης αλλά και της έλλειψης σεβασμού προς αυτή

α) Επιπτώσεις από την έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς το φυσικό περιβάλλον:

- υγεία: άγχος, επικίνδυνες ασθένειες, προσβολή νευρικού συστήματος (από την ηχορύπανση), αύξηση της επιθετικότητας.
- τροφές: μολυσμένες – καρκινογόνες.
- νερό: μολυσμένο (επηρεάζει ανθρώπους, ζώα, φυτά).
- ανατροπή οικολογικής ισορροπίας (καταστροφή φύσης).
- απομύζηση φυσικών πόρων

- τρύπα όζοντος → αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες, απειλεί την εξαφάνιση της ζωής.
  - φαινόμενο θερμοκηπίου.
  - καταστροφές από ακραία φυσικά φαινόμενα
  - υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, αδυναμία του ανθρώπινου οργανισμού να προσαρμοστεί στις κλιματικές αλλαγές, τίθεται υπό αμφισβήτηση το ζήτημα της επιβίωσής του
  - πολιτισμός: αγνώριστη η μορφή της φύσης, καταστροφή τοπίου, μνημείων, αντιαισθητικές κατοικίες.
- Η φύση είναι το «σπίτι» μας. Η καταστροφή της σημαίνει μακροπρόθεσμα όχι μόνο υποβάθμιση του υλικο-πνευματικού πολιτισμού του ανθρώπου αλλά και αφανισμό της ίδιας του της ύπαρξης.

β) Τρόποι αποκατάστασης της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον:

από το άτομο

- ❑ ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, συνειδητοποίηση ότι η καταστροφή της φύσης αφορά άμεσα όλους μας
- ❑ άσκηση πιέσεων σε κυβερνήσεις για τη λήψη μέτρων
- ❑ περιορισμός της ασύδοτης μανίας για κέρδος
- ❑ απόκτηση περιβαλλοντολογικής συνείδησης
- ❑ συμμετοχή σε οικολογικές οργανώσεις.

από την οικογένεια:

- ❑ διάλογος για μετάδοση σεβασμού στο περιβάλλον
- ❑ ενημέρωση των παιδιών για το πρόβλημα
- ❑ επισκέψεις στη φύση.

από το σχολείο

- ❑ παραγωγή ανθρωπιστικής παιδείας, ώστε οι νέοι να ευαισθητοποιηθούν και για τα οικολογικά προβλήματα → καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης
- ❑ πρωτοβουλίες από τις μαθητικές κοινότητες για δενδροφυτεύσεις, ανακύκλωση, κ.α.
- ❑ οι καθηγητές να εμπνεύσουν στους νέους το σεβασμό για τη φύση, περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις με θέματα που αφορούν το περιβάλλον μας.
- ❑ Οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα οικολογικών δραστηριοτήτων και εθελοντικής δράσης, υπό την αιγίδα του σχολείου, που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, όπως η ανακύκλωση, ο καθαρισμός δασών, παραλίων...
- ❑ Ένταξη διδακτικών ενοτήτων περιβαλλοντολογικής αγωγής σε άλλα μαθήματα των οποίων προσφέρεται η θεματολογία
- ❑ Εκπόνηση εργασιών με τη συνδρομή του Διαδικτύου για οικολογικά ζητήματα

από τα Μ.Μ.Ε.

- πληροφόρηση έγκυρη και έγκαιρη
- προβολή πνευματικών ανθρώπων που θα μας ευαισθητοποιήσουν σχετικά με τα οικολογικά ζητήματα.

από μη κυβερνητικές οργανώσεις

- ενημέρωση, αφύπνιση
- οργάνωση εθελοντικών δράσεων
- συνεργασία με διεθνείς φορείς για την οικουμενική αντιμετώπιση του προβλήματος

από το κράτος

- δημιουργία κινήτρων για αποκέντρωση, μεταφορά βιομηχανιών από αστικά κέντρα σε βιομηχανικές περιοχές με λήψη μέτρων προστασίας
- νέες μορφές ενέργειας (φυσικό αέριο, ηλιακή, αιολική) λιγότερο επικίνδυνες για το περιβάλλον
- χρηματοδότηση έρευνας που θα αφορά εναλλακτικές πηγές ενέργειας, βιολογικούς καθαρισμούς .... κλπ
- πολεοδομική μελέτη των κατοικημένων περιοχών
- λύσεις για το κυκλοφοριακό στις μεγάλες πόλεις.
- εστίες πρασίνου και προστασία των υπό εξαφάνιση ειδών
- νέες μέθοδοι καλλιέργειας της γης λιγότερο βλαπτικές για τη φύση
- ανακύκλωση υλικών για την αποφυγή της απομύζησης των πρώτων υλών
- φίλτρα βιολογικού καθαρισμού των αποβλήτων -προώθηση της τεχνολογίας απορρυπανσης.
- αυστηροί νόμοι που θα προστατεύουν τη φύση.
- ποινές στους παραβάτες ανεξαρτήτως πολιτικού κόστους.
- προστασία βιοτόπων κα εθνικών δρυμών.
- ενίσχυση διαφόρων βοηθητικών υπηρεσιών, π.χ. δασοφυρόσβεση.
- συνεργασία των πολιτικών ηγετών παγκόσμια, θέτοντας το οικουμενικό καλό πάνω από το στενά εννοούμενο εθνικό συμφέρον και ν' αντιληφθούν ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι μέσον και όχι σκοπός.
- ευαισθητοποίηση των επιστημόνων και των πνευματικών ανθρώπων γενικότερα.

Επίλογος: η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος είναι θέμα ανθρωπισμού